

Oğlanlar ağlamaz!

Qızlar isə daha yaxşı anlayır...

Mövzu	Diskriminasiya, gender bərabərliyi ,insan hüquqları
Çətinlik dərəcəsi	II dərəcə
Yaş həddi	8-13 yaş
Tələb olunan vaxt	90 dəqiqə
İştirakçı sayı	8-20 uşaq
Fəaliyyətin növü	Müzakirə, fikirlərin söylənilməsi və səhnəciklərin qurulması
Xülasə	Uşaqlar tənqibət xarakterli ifadələri müzakirə edib,onun eskizini təsəvvür edirlər
Vəzifələr	Gender bərabərliyi və gender stereotiplərinin müzakirəsi Tolerantlıq hissinin inkişafı Stereotiplərin diskriminasiya yaratdığını göstərmək
Hazırlıq	Siyahıdan 3 fikir seçin və ya yenilərini fikirləşin 4 kart hazırlayın: mən razıyam; mən bilmirəm; mən hələ də düşünürəm; mən razı deyiləm Kartları otağın küncələrinə yerləşdirin Əlavə fikirlər seçin, öz səhnəcikləriniz üçün onları ayrı-ayrı kağızlarda qeyd edin
Materiallar	Kağız.

Təlimat

I hissə: mövqe seçimi

1.Oyunun birinci hissəsini uşaqlara izah edin:

a. Otaqda dörd künc var. Hər küncdə kart var: mən razıyam; mən bilmirəm; mən hələ də düşünürəm; mən razı deyiləm.

b. Siz üç fərqli fikri səsləndirəcəksiniz. Uşaqlar seçimlərinə uyğun küncdə yerlərini tutacaqlar.

2. Birinci fikri səsəndirin və uşaqların mövqe seçməsinə gözləyin. Sonra fərqli küncləri seçən uşaqlardan niyə o yeri seçdiklərini soruşun. Digərlərini də dinlədikdən sonra əgər kimsə fikrini dəyişərsə, yerini dəyişə biləcəyini söyləyin. Bu prosesi hər üç fikir üçün təkrarlayın.

3. Uşaqları bir yerə toplayın və oyunun bu hissəsini müzakirə edin.

- a. Bu oyunda sizi nə təəcübləndirdi?
- b. Sizcə, niyə eyni fikir haqqında insanların fərqli düşüncələri var?
- c. Kiminsə düşüncəsi sizin düşüncənizi dəyişdimi? Niyə?
- d. Necə bilmək olar ki, kimin mövqeyi "düzgündür"?

II hissə: mövqenin səhnəcik vasitəsi ilə təqdimatı

1. Uşaqları maksimum 5 nəfərlik kiçik qruplara bölün və hər qrupa bir fikir paylayın. Hər qrupa 15 dəqiqə ərzində ona düşən fikri müzakirə edərək, fikrin ideyasını təsvir edən səhnəcik hazırlamağı tapşırıq.

2. Qruplardan səhnəciklərini təqdim etmələrini xahiş edin. Hər təqdimatdan sonra tamaşılıqlardan səhnəciyin hansı ideyanı təsvir etməsi haqqında fikirlərini soruşun. Sonra isə səhnəciyi təqdim edən qrupdan hansı ideyanı göstərmək istədiklərini soruşun.

Analiz və qiymətləndirmə

1. Aşağıda verilən suallar vasitəsi ilə gender stereotiplərinin təsirini müzakirə edin.

- a. Bu fikirlərin hansı oxşar cəhətləri var idi? Digər buna bənzər fikirlər bilirsinizmi?
- b. Bu qrupda oğlanlar və qızlar üçün fərqli qaydalar mövcuddurmu? Sınıfda və ya məktəbdə? Ailədə? Bunun mənası varmı?
- c. Qızlar və oğlanların necə olması haqqında digər fikirlər xatırlayırsınızmi? Digər ölkələrdə belə düşüncələr varmı? Avropada? Dünyada?
- d. Qızlar və oğlanlar bu fikirlərlə razılaşmayanda və fərqli davranmaq istəyəndə nə baş verir? Sizdə belə hallar olubmu? Özünüzü necə hiss etdiniz? Nə etdiniz?
- e. Qadınların və kişilərin necə olması haqqında təsəvvürlər böyüklərə və uşaqlara təsir edirmi?

2.Aşağıdakı sualları verərək, gender bərabərliyi və diskriminasiyanı uzlaşdırın.

a.Qadınlar və kişilər haqqında təsəvvürlər sizin seçiminizi necə məhdudlaşdırır? Misal çəkə bilərsinizmi?

b.Bu məhdudiyyətlər insan hüquqlarına necə təsir edir?

c.Oğlanlar və qızların gələcəkdə öz istəklərinə uyğun hərəkət etmələri üçün nə edə bilərik?

Davam üçün təkliflər

“Dünya necə də gözəldir” oyunu “görüntü və realıq”, “Biri var idi,biri yox idi” oyunu isə gender stereotiplərini izah edir.

Fəaliyyət üçün ideyalar

Uşaqlarla “şəxsi davranış kodeksi” kimi bir şey tərtib edin: insanlar bir-birinə qarşı necə davranmalıdır? Qrup daxilində qızlara və oğlanlara qarşı eyni davranışı necə təmin etmək olar?

Aparıcılara tövsiyə

- Bu oyunda nəzərdən keçirilən stereotipləri gücləndirməkdən ehtiyat edin. Öz inandığınız gender stereotiplərini idarə etməyi bacarın. Qrupun aparıcısı olduğunuz üçün uşaqlara nəyi, necə verəcəyinizə diqqət edin.
- Qız və oğlanların hüquqlarının fərqlənmədiyini göstərən fikirlər seçin (amma fiziki cəhətdən qız və oğlanlar fərqlidirlər). Kifayət qədər təzadlı mülahizələr seçin ki, rəy müxtəlifliyinə nail olasınız.
- Qrupdan asılı olaraq səhnəciklər üçün siz eyni cins qruplar və ya həm qızlardan, həm də oğlanlardan ibarət qruplar yarada bilərsiniz.
- valideynlərin yanaşması uşaqların yanaşmasına güclü təsir edir. Siz valideynlərdən bu oyun haqqında həm müsbət, həm də mənfi fikirlər eşidə bilərsiniz.

Adaptasiya

- Oyunu qısaltmaq məqsədilə qrup üçün vacib olan hissəni keçirin.
- Uşaqlardan xahiş edin ki, səhnəciyin yerinə kollaj və ya rəsm təqdim etsinlər.

Fikir nümunələri

- Gəlinciklər yalnız qızlar üçündür.
- Oğlanlar ağlamazlar.
- Oğlanlar ətək geyinmirlər.
- Qızlar müdir ola bilməzlər.
- Yalnız oğlanlar futbol oynayır.
- Qızlar zəif, oğlanlar isə güclüdürlər.
- Qızlar analarına, oğlanlar isə atalarına kömək edirlər.
- Qız olmaq oğlan olmaqdan yaxşıdır.
- Nəsə baş verəndə həmişə ilk oğlanları günahlandırırırlar.
- Oğlanlar nalayiq sözlər deyə bilirlər, qızlar isə yox.
- Oğlanların bir-birini vurması normaldır, qızların isə bir-birini vurması yox.
- Oğlanlar qızlardan tənbədlirlər.
- Qızlar oğlanlardan daha yaxşı yalan danışa bilirlər.